

ความพึงพอใจของครูต่อการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนขนาดกลาง เขตคูสิต

สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1

นางสาวศิริรัตน์ เสดสุขบรรณ *

บทคัดย่อ

ในการวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ(Survey Research) มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความพึงพอใจของครูต่อการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนขนาดกลาง เขตคูสิต สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 จำแนกตามเพศและประสบการณ์ในการทำงาน

กลุ่มตัวอย่างในการวิจัย คือ ครูในโรงเรียนขนาดกลาง เขตคูสิต สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 1 ปีการศึกษา 2559 จำนวน 108 คน ซึ่งได้มาจากการกำหนดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางของ Krejcie & Morgan เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) 5 ระดับ ผ่านการทดสอบหาค่าความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาโดยการหาค่าดัชนีความสอดคล้อง Index of Congruence (IOC) ได้ดัชนีความสอดคล้องมีค่าระหว่าง 0.80-1.00 และค่าดัชนีความสอดคล้องทั้งฉบับมีค่าเท่ากับ 0.97 และหาค่าความเชื่อมั่นโดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟา(Alpha Coefficient) ตามวิธีของครอนบาค(Cronbach) ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .954 สถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบสมมติฐานโดยใช้ t-test และการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One Way Analysis of Variance)

ผลการวิจัยพบว่า

1. ครูมีความพึงพอใจของครูต่อการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนขนาดกลาง เขตคูสิต สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 1 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าอยู่ในระดับมากทุกด้าน

2. การเปรียบเทียบความพึงพอใจของครูต่อการบริหารงานวิชาการในโรงเรียน ขนาดกลาง เขตคูสิต สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 1 ที่มีเพศและประสบการณ์ในการทำงานต่างกัน โดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

คำสำคัญ

ความพึงพอใจของครู , การบริหารงานวิชาการ , โรงเรียนขนาดกลาง เขตคูสิต สังกัด สพม.1

บทนำ

การศึกษาเป็นกระบวนการเรียนรู้และเป็นกระบวนการพัฒนามนุษย์ให้มีความเจริญงอกงาม ทั้งด้านสติปัญญา ความรู้ คุณธรรมความดีงามในจิตใจโดยอาศัยกระบวนการถ่ายทอดความรู้ การฝึกอบรม ความก้าวหน้าทางวิชาการ การสืบสานความรู้ทางวัฒนธรรม การสร้างองค์ความรู้ อันเกิดจากการจัดสภาพแวดล้อม สังคมแห่งการเรียนรู้ ปัจจัยเกื้อหนุนบุคคลเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง ตลอดชีวิต

ดังพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542(2542:4,8)หมวด 1 มาตรา 6 ที่กล่าวว่า การจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการสร้างชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข โรงเรียนจึงมีส่วนรับผิดชอบดำเนินงานจัดการศึกษาให้บรรลุผลสำเร็จเพื่อพัฒนาประเทศชาติ ให้มีความเจริญก้าวหน้าทันต่อการเปลี่ยนแปลงของโลก

กระทรวงศึกษาธิการได้เล็งเห็นความสำคัญของการจัดการศึกษาให้ประชาชนชาวไทยได้รับการศึกษาเท่าเทียมกันทุกคนจึงได้มีพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545 ขึ้นมาเป็นแนวทางในการจัดการศึกษาและเพื่อให้การจัดการศึกษาของประเทศ บรรลุเป้าหมายและก่อให้เกิดการพัฒนากระบวนการศึกษาของชาติให้มาตรฐานทางวิชาการจึงได้ กำหนดให้สภาการศึกษา ทำหน้าที่พิจารณาเสนอมาตรฐานการศึกษาของชาติ เพื่อใช้เป็นแนวทาง ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของประเทศให้มีความสอดคล้องกับอุดมการณ์ของการจัดการศึกษาชาติ ซึ่งจะส่งผลต่อการพัฒนาพลเมืองของประเทศให้มีคุณภาพและเป็นการสร้างทรัพยากรบุคคลสำหรับการ นำพาประเทศเข้าสู่เวทีการแข่งขันระดับนานาชาติปัจจัยสำคัญที่เป็นความสำเร็จของสถานศึกษาอยู่ที่ การบริหารงานวิชาการที่มีขอบข่ายกว้างขวางในด้านหลักสูตร การจัดการเรียนการสอน การวัดผลและ ประเมินผล ซึ่งถือเป็นงานหลักของการบริหารสถานศึกษาทุกระดับและทุกประเภท อาจกล่าวได้ว่า มาตรฐานและคุณภาพของสถานศึกษาทุกระดับนั้นสามารถพิจารณาได้จากผลงานด้านวิชาการเป็นสำคัญ ที่ชี้ให้เห็นถึงมาตรฐานและคุณภาพของสถานศึกษานั้นๆว่ามีมากหรือน้อยเพียงใดขึ้นอยู่กับ การบริหารงานวิชาการที่เป็นภารกิจหลักของ บุคลากรทุกฝ่ายที่ต้องร่วมมือกันปฏิบัติงานอย่างเต็ม ความสามารถเพื่อให้การจัดการศึกษาดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ

สภาพการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนขนาดกลาง เขตคูสิต สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 พบว่า ยังมีจุดอ่อนและอุปสรรคที่จำเป็นต้องได้รับการปรับเปลี่ยนให้มีความเข้มแข็งขึ้นในด้านการบริหารงานวิชาการ คือ การบริหารจัดการศึกษา คุณภาพของการจัด การศึกษา ซึ่งสถานศึกษามีศักยภาพที่ไม่เท่ากัน เช่น ผลการประเมินคุณภาพ O-NET ที่ต่ำกว่าเกณฑ์เฉลี่ย มาตรฐาน การพัฒนาหลักสูตร การพัฒนากระบวนการจัดการเรียนการสอน ความไม่พร้อมทางด้านสื่อ การเรียนการสอน ระบบฐานข้อมูลสารสนเทศขาดความครอบคลุม ฯลฯ ซึ่งส่งผลต่อการพัฒนา

การบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา ดังนั้นการบริหารงานวิชาการถือเป็นงานหลักของสถานศึกษาที่มีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการจัดการศึกษาให้บรรลุตามเป้าหมายที่ตั้งไว้และมีคุณภาพการศึกษาที่ปรากฏเด่นชัดต่อไป

ดังนั้น ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาความพึงพอใจของครูที่มีต่อการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนขนาดกลาง เขตคูสิต สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 ทั้งหมด 4 ด้านคือ ด้านการพัฒนาหลักสูตร ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ ด้านสื่อการเรียนการสอนและด้านการวัดผลประเมินผล สำหรับใช้เป็นแนวทางในการปรับปรุงและพัฒนาการจัดการศึกษาของโรงเรียนให้เกิดผลดีแก่ผู้บริหาร ครู นักเรียนและสอดคล้องกับความต้องการของทุกๆ ฝ่ายต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของครูที่มีต่อการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนขนาดกลาง เขตคูสิต สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1
2. เพื่อเปรียบเทียบความพึงพอใจของครูที่มีต่อการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนขนาดกลาง เขตคูสิต สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 โดยจำแนกตามเพศและประสบการณ์ในการทำงานที่แตกต่างกัน

ขอบเขตการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยมุ่งศึกษาความพึงพอใจของครูที่มีต่อการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนขนาดกลาง เขตคูสิต สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 โดยมีขอบเขตการวิจัยดังนี้

1. การบริหารงานวิชาการ แบ่งเป็น 4 ด้าน

- 1.1 ด้านการพัฒนาหลักสูตร
- 1.2 ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้
- 1.3 ด้านสื่อการเรียนการสอน
- 1.4 ด้านการวัดผลประเมินผล

2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ครูในโรงเรียนขนาดกลาง เขตคูสิต สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 จำนวน 150 คน ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นภูมิอย่างเป็นสัดส่วน จำนวนทั้งหมด 108 คน

3. ตัวแปรที่ศึกษา

3.1 ตัวแปรต้น

3.1.1 เพศ

3.1.1.1 เพศหญิง

3.1.1.2 เพศชาย

3.1.2 ประสบการณ์ในการทำงาน

3.1.2.1 ประสบการณ์ในการทำงาน 1 - 10 ปี

3.1.2.2 ประสบการณ์ในการทำงาน 10 – 20 ปี

3.1.2.3 ประสบการณ์ในการทำงาน 21 – 30 ปี

3.1.2.4 ประสบการณ์ในการทำงาน 31 – 40 ปี

3.2 ตัวแปรตาม

ความพึงพอใจของครูที่มีต่อการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนขนาดกลาง เขตคูสิต สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 ทั้งหมด 4 ด้าน ได้แก่

3.2.1 ด้านการพัฒนาหลักสูตร

3.2.2 ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้

3.2.3 ด้านสื่อการเรียนการสอน

3.2.4 ด้านการวัดผลและประเมินผล

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การศึกษาเรื่องความพึงพอใจของครูที่มีต่อการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนขนาดกลาง เขตคูสิต สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 มีวิธีดำเนินการดังนี้ ประเภทของข้อมูลเป็นข้อมูลเชิงปริมาณ ลักษณะเป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นมาเอง โดยผ่านการหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามแล้ว ประกอบไปด้วย 2 ตอนคือ

ตอนที่ 1 สถานภาพส่วนบุคคล ได้แก่ เพศและประสบการณ์ในการทำงาน ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check List)

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับความพึงพอใจของครูที่มีต่อการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนขนาดกลาง เขตคูสิต สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 ทั้งหมด 4 ด้าน ดังนี้

ด้านที่ 1 ด้านการพัฒนาหลักสูตร จำนวน 10 ข้อ

ด้านที่ 2 ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ จำนวน 10 ข้อ

ด้านที่ 3 ด้านสื่อการเรียนการสอน จำนวน 10 ข้อ

ด้านที่ 4 ด้านการวัดผลและประเมินผล จำนวน 10 ข้อ

ลักษณะแบบสอบถามตอนที่ 2 เป็นชนิดมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับของลิเคอร์ท (Likert Scale) ซึ่งกำหนดเกณฑ์การให้คะแนนดังนี้

- 5 หมายถึง มีความพึงพอใจระดับมากที่สุด
- 4 หมายถึง มีความพึงพอใจระดับมาก
- 3 หมายถึง มีความความพึงพอใจระดับปานกลาง
- 2 หมายถึง มีความพึงพอใจระดับน้อย
- 1 หมายถึง มีความพึงพอใจสอในระดับน้อยที่สุด

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. ศึกษาเอกสาร ตำรา วารสาร งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความพึงพอใจของครูต่อการบริหารงานวิชาการในโรงเรียน เพื่อนำมาสร้างเป็นเครื่องมือ

2. สร้างเครื่องมือให้ครอบคลุมเรื่องที่จะศึกษา แล้วนำแบบสอบถามไปให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 ท่านตรวจสอบภาษาและความถูกต้องทางวิชาการ โดยมีรายชื่อดังนี้

1. นายพิชัย สว่างชัย	ตำแหน่ง ครู วิทยฐานะ ชำนาญการพิเศษ
2. นางพิมพ์พรณ เพ็ญศิริ	ตำแหน่ง ครู วิทยฐานะ ชำนาญการพิเศษ
3. นางไพพรรณ ขำมะโน	ตำแหน่ง ครูวิทยฐานะ ชำนาญการพิเศษ
4. นายเผด็จ นิลนนท์	ตำแหน่ง ครูวิทยฐานะ ชำนาญการพิเศษ
5. นายสุรเดช ปักปิ่น	ตำแหน่ง ครู

3. เมื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจนำมาปรับปรุงแก้ไขเพื่อให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น โดยการหาค่า IOC และพิจารณาความเหมาะสมในด้านการใช้ภาษาและการสื่อความหมายของข้อความ ซึ่งค่า IOC ที่ได้มีค่าระหว่าง 0.80–1.00 และค่าดัชนีความสอดคล้องทั้งฉบับมีค่าเท่ากับ 0.97

4. นำแบบสอบถามที่แก้ไขปรับปรุงแล้วไปทดลองกับกลุ่มตัวอย่างที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างจริงจำนวน 30 คน นำมาวิเคราะห์หาค่าอำนาจจำแนกรายข้อ(r) ได้ค่าอำนาจจำแนก .224 - .784 และหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามด้วยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค(Cronbach Alpha Coefficeint) ได้ค่าความเชื่อมั่น .954

5. นำเครื่องมือที่ผ่านการทดลองใช้แล้ว เสนออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อขอคำแนะนำและปรับปรุงแก้ไขจัดทำเครื่องมือฉบับสมบูรณ์

วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ผู้วิจัยนำแบบสอบถามไปให้ครู โรงเรียนขนาดกลาง เขตคูสิต สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 ตอบแบบสอบถาม โดยผู้วิจัยดำเนินการแจกและเก็บแบบสอบถามด้วยตนเองระหว่างวันที่ 24 เมษายน ถึง วันที่ 3 พฤษภาคม 2560

2. ผู้วิจัยเป็นผู้รวบรวมแบบสอบถามกลับคืนมาเพื่อจัดทำข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับ ความพึงพอใจของครู โรงเรียนขนาดกลาง เขตคูสิต สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 ดำเนินการดังนี้

1. นำแบบสอบถามที่ได้รับกลับคืนมาตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถาม ซึ่งครบถ้วนและสมบูรณ์ทุกฉบับ จำนวน 108 ฉบับ

2. นำแบบสอบถามที่มีข้อความสมบูรณ์มาจัดระเบียบข้อมูล ลงรหัส

3. วิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุและประสบการณ์ในการทำงาน

4. วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับความพึงพอใจของครู โรงเรียนขนาดกลาง เขตคูสิต สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 โดยหาค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เป็นรายข้อรายด้านและโดยรวมแล้วนำเสนอในรูปแบบตารางประกอบการบรรยาย

5. วิเคราะห์เปรียบเทียบความคิดเห็นความพึงพอใจของครู โรงเรียนขนาดกลาง เขตคูสิต สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 จำแนกตามเพศ วิเคราะห์โดย ค่า t-test

6. วิเคราะห์เปรียบเทียบความพึงพอใจของครู โรงเรียนขนาดกลาง เขตคูสิต สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 จำแนกอายุและประสบการณ์ในการทำงาน วิเคราะห์โดยค่า One Way Analysis of Variance ถ้าพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จึงนำค่าเฉลี่ยเป็นรายข้อใช้ในการทดสอบโดยวิธีเซฟเฟ (Scheffe Post hoc Comparison)

7. วิเคราะห์ข้อมูลแบบสอบถามปลายเปิดที่เกี่ยวกับข้อเสนอแนะสำหรับผู้ทำวิจัยนำมาจัดกลุ่มของคำตอบแล้วเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงบรรยาย

การวิเคราะห์ข้อมูลสำหรับการวิจัยครั้งนี้ วิเคราะห์ด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป

ผลการวิจัย

1. สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามจากกลุ่มตัวอย่าง 108 คน พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง โดยมีประสบการณ์ในการทำงานระหว่าง 1-10 ปี

2. ความพึงพอใจของครูที่มีต่อการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนขนาดกลาง เขตคูสิต สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 จำนวน 108 คนมีความพึงพอใจโดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก โดยพิจารณาเป็นรายด้าน ดังนี้

3. ผลการเปรียบเทียบความพึงพอใจของครูที่มีต่อการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนขนาดกลาง เขตคูสิต สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 โดยภาพรวมและรายด้านพบว่า ไม่แตกต่างกัน

4. ผลการเปรียบเทียบความพึงพอใจของครูที่มีประสบการณ์ในการทำงานต่างกันที่มีความพึงพอใจต่อการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนขนาดกลาง เขตคูสิต สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 โดยภาพรวมและรายด้าน พบว่า ไม่มีความแตกต่างกัน

อภิปรายผลการวิจัย

จากการวิจัยเรื่อง ความพึงพอใจของครูต่อการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนขนาดกลาง เขตคูสิต สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 ในภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก จึงนำมาอภิปรายผลเป็นรายด้าน ดังนี้

ด้านที่ 1 ด้านการพัฒนาหลักสูตร พบว่า ความพึงพอใจของครูต่อการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนขนาดกลาง เขตคูสิต สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 เมื่อพิจารณาโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เนื่องจากผู้บริหารสถานศึกษาและครูร่วมกันวิเคราะห์หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ.2551 จากสภาพปัญหาและความต้องการของสังคม ชุมชนและท้องถิ่น มีการจัดทำโครงสร้างหลักสูตรและสาระการเรียนรู้ต่างๆ ให้สอดคล้องกับวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าหมาย คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนในสถานศึกษา ครูผู้สอนมีการนำหลักสูตรไปใช้ในการจัดการเรียนการสอนและบริหารจัดการการใช้หลักสูตรให้เหมาะสมรวมทั้งสถานศึกษามีการติดตามและประเมินผลการใช้หลักสูตรสถานศึกษา ทั้งนี้เพราะ หลักสูตรสถานศึกษาเป็นแผนหรือแนวทางในการจัดการเรียนการสอนเพื่อให้บรรลุจุดมุ่งหมายในการจัดการศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของปฏูล นันทวงศ์และไพโรจน์ ศิววิเศษ (2553: 9)สรุปความสำคัญของหลักสูตรว่า หลักสูตรมีความสำคัญยิ่งในฐานะที่เป็นเอกสารที่กำหนดแนวทางในการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียน ซึ่งผู้ที่เกี่ยวข้องในการจัดการศึกษาทุกฝ่ายต้องยึดถือเป็นแนวปฏิบัติเพื่อพัฒนาบุคคลให้มีประสิทธิภาพตามที่พึงประสงค์ให้แก่สังคมและประเทศชาติและสอดคล้องกับการบริหารงานวิชาการที่กระทรวงศึกษาธิการ (2546:33)ได้สรุปไว้ว่า งานวิชาการเป็นงานบริหารหลักของโรงเรียน เปรียบเสมือนหัวใจของโรงเรียน มาตรฐานและคุณภาพของโรงเรียนมักจะพิจารณาจากผลงานด้านวิชาการเป็นสำคัญ เนื่องจากงานวิชาการเกี่ยวข้องกับหลักสูตร การจัดการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาสติปัญญา ความรู้ความสามารถของนักเรียน การบริหารงานวิชาการจึงเป็นงานที่สำคัญสำหรับผู้บริหาร โรงเรียนที่จะต้องให้ความสนใจและใช้เวลาในการบริหารให้มากกว่างานอื่นๆ

ด้านที่ 2 ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ พบว่า ความพึงพอใจของครูต่อการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนขนาดกลาง เขตคูสิต สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 เมื่อพิจารณาโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เนื่องจากสถานศึกษาเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ มีการส่งเสริมให้ครูจัดกระบวนการเรียนรู้และกิจกรรมการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับความสนใจและความถนัดของผู้เรียน มีการจัดให้มีการอบรม สัมมนาครูผู้สอนเพื่อพัฒนากระบวนการจัดการเรียนรู้

ตามความเหมาะสม นอกจากนี้สถานศึกษามีการจัดสภาพบรรยากาศและสิ่งแวดล้อมที่เอื้อต่อกระบวนการเรียนรู้ มีการให้โอกาสในการมีส่วนร่วมในการประชุมและซักถามระหว่างฝ่ายวิชาการกับครูผู้สอนเพื่อหาแนวทางแก้ไขปัญหาในการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ มีการสนับสนุนและส่งเสริมให้ผู้เรียนเข้าร่วมกิจกรรมการแข่งขันทางวิชาการ มีการจัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง ฝึกปฏิบัติให้ทำได้และคิดเป็น มีการส่งเสริมและสนับสนุนให้ครูผู้สอนมีความรู้และความสามารถในการทำวิจัยในชั้นเรียนเพื่อพัฒนากระบวนการเรียนรู้ มีการตรวจสอบและติดตามความก้าวหน้าทางการเรียนของผู้เรียน รวมทั้งสถานศึกษายังมีการจัดให้มีการนิเทศการเรียนการสอนแบบร่วมมือกันและช่วยเหลือกันแบบกัลยาณมิตร ซึ่งสอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม(ฉบับที่ 2)พ.ศ.2545 ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ที่กำหนดแนวปฏิบัติไว้ว่า ส่งเสริมให้ครูจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ ตามสาระและหน่วยการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ส่งเสริมให้ครูจัดกระบวนการเรียนรู้โดยจัดเนื้อหาสาระและกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจความถนัดของผู้เรียน ฝึกทักษะ กระบวนการคิด การจัดการการเผชิญสถานการณ์ การประยุกต์ใช้ความรู้เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหา การเรียนรู้จากประสบการณ์จริง และการปฏิบัติจริง การผสมผสานความรู้ต่างๆ ให้สมดุลกัน ปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรม ค่านิยมที่ดีงามและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ที่สอดคล้องกับเนื้อหาสาระ กิจกรรมทั้งนี้โดยการจัดบรรยากาศห้องเรียนและสิ่งแวดล้อมและแหล่งเรียนรู้ให้เอื้อต่อการจัดกระบวนการเรียนรู้และการนำเอาภูมิปัญญาท้องถิ่นหรือเครือข่ายผู้ประกอบการชุมชนท้องถิ่นและการใช้เทคโนโลยีเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการเรียนการสอนตามความเหมาะสม จัดให้มีการนิเทศการเรียนการสอนของครูในกลุ่มสาระการเรียนรู้ต่างๆ โดยเน้นการนิเทศที่ร่วมมือช่วยเหลือกันแบบกัลยาณมิตร เช่น นิเทศแบบเพื่อช่วยเพื่อน เพื่อพัฒนาการเรียนการสอนร่วมกันตามความเหมาะสม และยังคงสอดคล้องกับงานวิจัยของขุนชัย ทวยเวียง (2551) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง การบริหารงานวิชาการ โดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน ตามความคิดเห็นของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาขอนแก่น เขต 5 ผลการวิจัยพบว่า 1)สภาพการบริหารวิชาการ โดยใช้โรงเรียนเป็นฐานตามความคิดเห็นของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาขอนแก่น เขต 5 โดยรวมอยู่ในระดับมากทุกด้าน ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ รองลงมาได้แก่ การวัดผลประเมินผลและเทียบโอนผลการเรียนและการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ตามลำดับ ด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ การส่งเสริมและสนับสนุนวิชาการบุคคล ครอบครัว องค์กรหน่วยงานและสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา 2) ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการ โดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของโรงเรียนตามตำแหน่งหน้าที่ โดยภาพรวมมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 3) ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการ โดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของโรงเรียนตามประสบการณ์ในการทำงาน โดยภาพรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ที่ระดับ .05 4) ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการ โดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของโรงเรียนตามขนาดโรงเรียน โดยภาพรวมมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ด้านที่ 3 ด้านสื่อการเรียนการสอน พบว่า ความพึงพอใจของครูต่อการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนขนาดกลาง เขตคูสิต สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 เมื่อพิจารณาโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เพราะสื่อเป็นเครื่องมือที่สำคัญประการหนึ่งในการทำให้ผู้เรียนมีความรู้ ความเข้าใจ มีทักษะ มีเจตคติและเข้าใจในกระบวนการเรียนการสอนและยังเป็นเครื่องกระตุ้นให้เกิดความรู้ ความเข้าใจ ได้รวดเร็ว อีกทั้งผู้บริหารมีการกำหนดสื่อการเรียนการสอนที่เหมาะสมกับเนื้อหา และวิธีการจัดการเรียนรู้ มีการสนับสนุนให้ครูผู้สอนใช้สื่อที่มีอยู่ในท้องถิ่นมาใช้ในการจัดการเรียนการสอน มีการอำนวยความสะดวกในการสรรหาสื่อ วัสดุอุปกรณ์ให้ครูผู้สอนนำมาใช้ในการจัดการเรียนการสอน มีสนับสนุนส่งเสริมให้ครูผู้สอนได้รับการอบรมเกี่ยวกับการผลิตสื่อการเรียนการสอน เป็นสำคัญ มีการจัดสรรงบประมาณให้ครูผู้สอนในการจัดซื้อวัสดุอุปกรณ์ต่างๆมาจัดทำสื่อการเรียนการสอน ซึ่งสอดคล้องกับวัชรีย์ เลียนบรรจง (2553:2) กล่าวว่า การจัดหาสื่อ วัสดุอุปกรณ์ ผู้บริหารควรจัดหาสื่อ วัสดุอุปกรณ์ และเครื่องมือเครื่องใช้ต่างๆ ไว้ให้พร้อมสำหรับบริการแก่ครู จัดระบบการผลิต การยืม การเก็บรักษา การซ่อมแซมให้ทันสมัยอยู่เสมอ รวมทั้งควรสำรวจความต้องการใช้สื่อ วัสดุอุปกรณ์ เครื่องมือเครื่องใช้ต่างๆ สำหรับการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เพื่อใช้เป็นข้อมูลเบื้องต้นในการวางแผนดำเนินการต่อไป

ด้านที่ 4 ด้านการวัดผลและประเมินผล พบว่า ความพึงพอใจของครูต่อการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนขนาดกลาง เขตคูสิต สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 เมื่อพิจารณาโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เพราะสถานศึกษามีการร่วมกันวางแผนและกำหนดระเบียบ แนวปฏิบัติในการวัดผลและประเมินผลของสถานศึกษา มีการจัดหาเครื่องมือเครื่องใช้ในการวัดผลและประเมินผล การเรียน มีการจัดให้มีการอบรมให้ความรู้แก่ครูผู้สอนเกี่ยวกับการวัดผลและประเมินผล ผู้บริหารมีการส่งเสริมให้ครูจัดทำแผนการวัดผลและประเมินผลการเรียนรู้แต่ละรายวิชาให้สอดคล้องกับมาตรฐานการเรียนรู้และสาระการเรียนรู้ ตลอดจนมีการส่งเสริมและการติดตามให้ครูผู้สอนนำผลที่ได้จากการวัดผลและประเมินผลผู้เรียนมาปรับปรุงการเรียนการสอน มีการรายงานผลการวัดผลและประเมินผล การเรียนรู้ของผู้เรียน มีการกำกับและติดตามการวัดผลประเมินผลของครูผู้สอน ตลอดจนมีการจัดทำหลักฐานการศึกษาเกี่ยวกับการวัดผลและประเมินผล การเรียน ซึ่งสอดคล้องกับชาญณรงค์ เทียนวงษ์ (2551) ได้ศึกษาความพึงพอใจของครูต่อการบริหารงานวิชาการ ในโรงเรียนของรัฐ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาราชบุรี เขต 2 พบว่า ครูผู้สอนในโรงเรียนของรัฐ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาราชบุรี เขต 2 มีความพึงพอใจต่อการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนด้านการวัดและประเมินผล โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เป็นเพราะสภาพการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนของรัฐมีลักษณะที่คล้ายคลึงกัน ในด้านการวัดและประเมินผลคือ ส่งเสริมให้ครูมีส่วนร่วมในการสร้างเกณฑ์การประเมิน

ในแต่ละกลุ่มสาระ ซึ่งโรงเรียนมีการมอบหมายให้ครูมีส่วนร่วมคิดกำหนดเกณฑ์การวัดการประเมินผล การเรียนรู้ในกลุ่มสาระที่ตนรับผิดชอบ โดยคำนึงถึงความหลากหลาย ประเมินผลตามสภาพจริงจากเพิ่ม สะสมงาน แบบวัดความรู้ให้สอดคล้องกับแนวปฏิบัติด้านการประเมินผลการเรียนรู้

2. จากผลการเปรียบเทียบพบว่า ความพึงพอใจของครูต่อการบริหารงานวิชาการในโรงเรียน ขนาดกลาง เขตดุสิต สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 จำแนกตามเพศ พบว่าโดย ภาพรวมและรายด้านไม่มีความแตกต่างกัน ทั้งนี้เป็นเพราะครูทั้งเพศชายและเพศหญิงมีสิทธิ เสรีภาพ และโอกาสในการแสวงหาความรู้เท่าเทียมกันและมีส่วนร่วมในการพัฒนาการบริหารงานวิชาการในทุก ด้านอย่างเท่าเทียมกันอีกด้วย สอดคล้องกับงานวิจัยของ คำแพง พิมสาร(2545) ได้ศึกษาเรื่อง การบริหารงานวิชาการของผู้บริหาร ตามทัศนะของครูผู้สอนในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดบุรีรัมย์ ผลการศึกษาพบว่า ครูผู้สอนที่สอนที่มีเพศ อายุและ ประสบการณ์ในการทำงานต่างกันมีทัศนคติต่อการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนขยายโอกาส ทางการศึกษาไม่แตกต่างกันที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05

3. จากผลการเปรียบเทียบความพึงพอใจของครูที่มีต่อการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนขนาดกลาง เขตดุสิต สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 1 จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน พบว่า ครูที่มีประสบการณ์ในการทำงานต่างกันมีความพึงพอใจโดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะ โรงเรียนได้กำหนดนโยบายให้มีการกระจายงานอย่างทั่วถึงและเสมอภาคกันโดยให้ครู เข้าไปมีส่วนร่วมและบทบาทในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนหรือทำงานตามฝ่ายๆต่างๆเหมือนกัน โดยไม่มีการแบ่งตามประสบการณ์ทำงาน ซึ่งผู้บริหารในแต่ละโรงเรียนเปิดโอกาสให้ครูที่มี ประสบการณ์การทำงานน้อยเข้าร่วมทำงานกับครูที่มีประสบการณ์การทำงานมากกว่าทำให้ครู มีความรับรู้ในด้านวิชาการเป็นไปในทิศทางเดียวกัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ คำแพง พิมสาร (2545) ที่ศึกษาเรื่อง การบริหารงานวิชาการของผู้บริหาร ตามทัศนะของครูผู้สอนในโรงเรียนขยายโอกาส ทางการศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดบุรีรัมย์ ผลการศึกษาพบว่า ครูผู้สอนที่สอนที่มี เพศ อายุและประสบการณ์ในการทำงานต่างกันมีทัศนคติต่อการบริหารงานวิชาการของผู้บริหาร โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาไม่แตกต่างกันที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05

ข้อเสนอแนะ

1. ควรมีการสำรวจความพึงพอใจในการบริหารงานด้านอื่นๆเพิ่มเติมเพราะ ในการบริหารงาน ของโรงเรียนทุกโรงเรียนนั้นจำเป็นต้องบริหารงานในทุกด้าน ไปพร้อมๆกัน เพื่อเป็นข้อมูลการบริหาร โรงเรียนในภาพรวม

2. ควรมีการจัดทำการวิจัยในเรื่องเดียวกันนี้ในภาพรวมของเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 เพื่อแสดงให้เห็นถึงสภาพปัจจุบันและความพึงพอใจของครูต่อการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนต่างๆ เพื่อใช้สำหรับในการจัดทำข้อมูลและสามารถรับทราบถึงปัญหาต่างๆ ของงานวิชาการโรงเรียนในภาพรวมในเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 1 ด้วย

3. ควรมีการศึกษابัญญัติที่ส่งผลกระทบต่อการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาจากนักเรียนและผู้ปกครอง เพื่อให้การบริหารงานวิชาการมีประสิทธิภาพสูงสุด

เอกสารอ้างอิง

- กมล ภูประเสริฐ. (2545). *การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา*. กรุงเทพมหานคร: แมธิทปัส.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2546). *พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติพุทธศักราช 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พุทธศักราช 2545*. กรุงเทพมหานคร : กุรุสภา.
- ขุนชัย ทูยเวียง. (2551). *การบริหารวิชาการโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานตามความคิดเห็นของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาขอนแก่นเขต 5. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น*.
- คำแพง พิมสาร. (2545). *การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารตามทัศนะของครูผู้สอนในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดบุรีรัมย์. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา*.
- จันทรานี สงวนนาม. (2551). *ทฤษฎีและแนวปฏิบัติในการบริหารสถานศึกษา*. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพมหานคร: บুক พอยท์.
- ชาญณรงค์ เทียนวงษ์. (2552). *ความพึงพอใจของครูต่อการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนของรัฐ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาราชบุรี เขต 2. ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง*.
- คาร์ตัน พิมพ์อุบล. (2549). *การศึกษากาการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาดรสด. วิทยานิพนธ์ ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. สถาบันราชภัฏรำไพพรรณี จังหวัดจันทบุรี*.
- ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์. (2553). *การบริหารวิชาการ*. (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: ศูนย์สื่อเสริมกรุงเทพ.
- วัชร เลี่ยนบรรจง. (2554). *บทบาทของผู้บริหารในการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ* สืบค้นเมื่อวันที่ 18 เมษายน 2560, จาก <http://www.gotoknow.org/blogs/posts/359043>
- Krejcie, R. V. and D.W. Morgan. (1970). *A Quarterly Journal Devoted to the Development and Application of Measures of Individual Differences*. n. p.